

Myytit, lyhdyt ja kauppiasmoraali

Tieteen kokeilut on lopetettava – jarrutetaan maailma ja Suomi nousuun?
(Skeptikko 2/2011)

OTE: [Kirjoituksen](#) luomua koskeva osuus (sivut 6 ja 7)

Luomu ja geenikielto

Luomu on säädöksiin kivettyä kaupallista uskomusbiologiaa. Se nojaa myyviin harhaluuloihin, jotka käyvät kalliiksi luonnolle ja ihmiselle: ne estävät ihmiselle ja ympäristölle parempien, tieteeseen perustuvien menetelmien, tuotantopanosten ja tuotteiden käyttöä.

Aatteellisen torjunnan pääkohteina ovat synteettinen orgaaninen kemia, lääketiede ja moderni genetiikka, ml. geenimuuntelu. Ideologian tieteenhistoriallisena taustana on 1800-luvulla kuollut ja kuopattu vitalismi, tunteen punaisena lankana Rousseau'n romantiikka sekä lippu-uskomuksena homeopatia. Kulissien takana ajaa pimein lyhdyin myös erilaisia ”värähtely” uskontoja (esim. antroposofia ja Maharishi-kultti).

Moni vilpitön ja hyvää tarkoittava tutkija uskoo, että luomu on jotain muuta – ekologista tiedettä. Ei ole: luomu on sitä, miksi se virallisesti määritellään EU:n luomusasetuksen pykälillä; ja myös sitä, miksi luomuväen käytännön toiminta sen osoittaa. Ensi sijassa luonnontieteiden vieroksuntaa kaupallisin tavoittein.

Todellinen luomu haaskaa luonnonvaroja ja työtä sekä asettaa ihmisten kemianpelot eläinten hyvinvoinnin edelle. Sairasta eläintä on ”hoidettava” ensi sijassa homeopatialla ja yrteillä, ja ennalta ehkäisevät hoidot kuten madotus ovat kiellettyjä. Amerikan luomussa antibioottien käyttö on kielletty kokonaan, mutta aatteellisen luomuväen pahenukseksi eläinlääkärit saivat EU:n luomusasetukseen taistelluksi lievennyksen, joka sallii eläimelle kolme antibioottikuuria sen elämän kuluessa (mutta eläin joutuu pitkään ”luomukelvottomaksi”). Eläinlääkinnän asiantuntijat eivät tunnu pääsevän yksimielisyyteen, olisiko luomuhoidoissa kyse sairaan eläimen heitteille jätöstä vai eläinrääkkäyksestä.

Kuluttajalle ei kerrota, että merkittävässä osassa käytännön luomutuotantoa (biodynamiikka) tiedeperustana toimii tähdistä ennustaminen. Itsekin – koulutettuna kasvibiologina – rahtasin perheelleni biodynaamisia perunoita Turusta asti vuosikautia 1980-luvulla... Eikä kerrota sitäkään, että eräät luomutuotteet voivat altistaa käyttäjänsä vakaville terveysriskeille tuhansiakin kertoja todennäköisemmin kuin muulla tavoin tuotetut. Pastörintikieltoa aatteen väki ei aikanaan saanut läpi luomusasetukseen – vain lääkärien vahva vastustus pelasti meidät vaarallisilta epidemioilta – mutta ”elämää kihisevälle” maidolle etsitään nyt kiivaasti revanssia Suomen mediassa huuhaa-henkisten toimittajien avustuksella.¹

Tuon verran olen tullut saaneeksi selville verkkaisella matkallani 1960-luvun ”syväekologista” ja 1980-luvun luomuintoilijasta kohti biologista maailmankuvaa. Asiaa avataan jonkin verran Skepsis-luentokalvoillani. TH:n laatimassa, minun luentoani selostavassa (?) kirjoituksessa useat keskeiset luomua koskevat väitteet ja yleistyksiset olivat normaalin kestävämpiä. Luomuun, tutkimuksiin ja esitettyihin myyntiväittämiin palaan tarkemmin jossain myöhemmässä Skeptikossa, jos aihe jaksaa kantaa.

Jyrkimmin geenikieltoa on aina ajanut luomuväki, varsinkin sen ’new age’-uskontosiihi. Tämän havaitsemiseen ei paljon terävyyttä tarvita, mutta lähituntuma auttaa. Myös edellinen maatalousministeri, S.-L. Anttila (kesk.), pyrki ratsastamaan kuluttajan kukkarolle pelottelulla, vallitsevan luomukäytännön mukaisesti, ja

¹ <http://geenit.fi/LahHS200311.pdf>

rinnasti julkisuudessa muuntogeeniset kasvilajikkeet salmonellaan. Omien tieteellisten asiantuntijoidensa kuuleminen ei häntä kiinnostanut.

Ministeri vesitti politiikalla rinnakkaiselolain, jota oli valmisteltu ministeriössä kahdeksan vuoden ajan laajassa yhteistyössä tasokkaan tieteellisen asiantuntijaryhmän, tutkimuslaitosten ja kansalaisjärjestöjen kanssa. Lopulta lakiesitys soti jo siihen mittaan tiedettä vastaan, että miltei ”ennennäkemätön” joukko Suomen tiedeväkeä vetosi eduskuntaan: Geenimuuntelua koskevien säädösvaatimusten tulisi nojautua tieteeseen.²

Mukana oli lopulta 588 allekirjoittajaa, joista 330 on tohtoreita ja 218 vähintään dosentteja. Joukossa on 147 professoria, 3 tutkimusjohtajaa, 8 yliopiston dekaania, 12 tutkimuslaitoksen tai -järjestön johtajaa, 13 yliopiston rehtoria, 2 yliopiston kansleria, arvostetut vanhan polven jalostajat, sekä tieteen akateemikko. Tammissola ei siis ehkä ollutkaan huolineen aivan yksin ja esoteerisilla harhapoluilla, niin kuin TH näkyi uumoilevan.

Kuten osasimme pelätä, eduskunta meni sitten yli siitä, mistä aita on matalin: parannuksia ei tehty, vaan lain annettiin raueta, mikä saattoi olla kasvinjalostuksen ja -tuotannon kannalta huonoin mahdollinen vaihtoehto. Vaalivoittajan [PS] maaseutuohjelma puolestaan lukee vahvat madonluvut geenimuuntelulle ja pyrkii gm-sovellusten ja ”kokeilujen” totaalikieltoon Suomessa, joten uuden hallituksen toimet taitavat ”jäädä nähtäviksi”.

Tiedeväen yhtenäisyyttä tarvittaisiin näinä aikoina tieteen ja Suomen puolustamiseksi enemmän kuin koskaan. Kokemus kuitenkin kertoo, että ”aatteellista” sooloilua kyllä löytyy tiedepiireistä mediakäyttöön sen verran kuin uusi hallitus tarvitsee selkänäjäksi Suomelle ja tieteelle vahingollisiin geenipäätöksiin – jos tai kun sellaisia olisi tekeillä.

Jussi Tammissola, MMT, FL, kasvinjalostuksen dosentti (HY)

² Vrt. Vetoamus eri tuotantotapojen tasavertaisen rinnakkaiselon puolesta ja geenikieltoa vastaan Suomessa: <http://geenit.fi/RinnakkaiseloTurvattava.pdf>